

ЦЕНА:

За Србију на годину	6 динара
на пола године	3 "
За стране земље на годину	9 "

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

10. Јануара 1903 год.

Председао заступник председника општине кмет г. Влад. Лацковић. Од одборника били г. г. Тодор Мијанковић, А. Н. Крсмановић, Ђорђе П. Петровић, Ј. Константиновић, Дачиан Стојковић, Јован Смедеревац, Дим. Наумовић, Никола И. Димитријевић, А. Ј. Аксентијевић, Милан Димитић, М. М. Борђевић, Др. М. Радовановић, Д. Тадић, Р. Драговић, С. Азријел, М. Миленковић, Петар Новаковић, Лазар М. Матић, М. Климе, Коста Др. Ризнић, Урош Благојевић, К. Н. Лазаревић и В. С. Живковић.
Деловођ, Мих. М. Марјановић.

I

Прочитан је записник одлука седнице држане трећег јануара тек. године и примљен са следећом изменом и допуном:

У решењу Књ.Бр. 11, после речи: „седам“ и речи „педесет“ да се изоставе свуда речи „квадратних“.

У решењу Књ.Бр. 16, на крају да се дода став: Да општински суд у будуће према закупцима општ. права и добара поступа најтачније по одредбама уговора, који се са истима закључују.

II

Заступник председника општине извештава одбор, да је Коста Арсенијевић, кмет београдске општине, умро 3 ов. м. у 5 часова по подне.

Одбор је примио к знању ово саопштење устајањем и са речима „Боже да му душу прости“.

III

Одборник г. Никола И. Димитријевић, пита председништво је ли извидело, да ли код општ. мерача Николе Ђорђевића, доиста има дефицита и шта је тим извиђајем констатовано.

Заступник председника општине је одговорио, да је у комисију за извиђај ове ствари 4. ов. м. одредио вршиоца дужности кмета г. Косту Теодосијевића и надзорника општ. мерача г. Саву Богдановића; да је ова комисија уз помоћ месног рачуноспитача г. Николе Петровића, извидела ову ствар и напла да именовани мерач није предао на дан 31. децембра пр. год. прикупљени приход до тога дана од мерине 788,90 динара; ну да је исти мерач како овај приход тако и доцније прикупљени предао општ. благајници 5 ов. месеца. Кад је именовани мерач узет на одговор изјавио је, да приход у своје време није предао главној благајници услед слабости. Поводом тога суд је овога мерача сменио са досадање дужности и одредио га на другу службу где се не наплаћује приход, а на његово место упутио другог службеника.

Одбор је примио к знању ове изјаве.

IV

Одборник г. Ђорђе Пешровић поводом неисправности мерача Николе Ђорђевића криви надзорника општ. мерача, што исти није дово-

љно контролисао Ђорђевића, те је овај тако дуго време држао наплаћени новац. Толико пута обилазео је општинске кантаре, па никад тамо није нашао надзорника мерача, међу тим истог општ. чиновника виђају, да код „Париза“ игра појена. Док одборници остављајући своје послове на страну по комисијама раде на поправци општ. послова, докле поједини општ. чиновници и службеници не врше своје послове и ако се за то плаћају. Како ће надзорник општ. мерача да контролише мераче кад је и сам наплаћени новац по неколико књижица предао последњег времена и кад је и сам и данас под стечајем. Тражи да се надзорник општ. мерача неодложно из општ. службе уклони.

Заступник председника општине изјављује, да ће извидети има ли код надзорника општ. мерача каквих неисправности и даље поступити по закону.

Одборник г. Јован Смедеревац пита које су дужности надзорника општ. мерача.

Заступник председника општине изјављује да су дужности надзорника општ. мерача, да пази, да општ. мерачи при мерњу производа, који се на пијаце доносе поступају у свему по закону о мерини, правилима за извршење истог закона и наредбама општ. суда, а сем тога и да води надзор, да чувари обала и лица, која наплаћују обаларину и такеу за запремљена земљишта врше тај посао по прописаним правилима.

Одборник г. Јован Смедеревац изјављује, да је баш због тога надзорник мерине и крив што је мерач Никола Ђорђевић, толико време држао општ. новац код себе, јер је надзорник мерине као његов старешина био дужан да га контролише не само у осталом него и нарочито у прикупљању тога прихода и предавању истог општ. каси.

Одборник г. Раденко Драговић изјављује, да овде сад није главно питање о непредатом новцу, већ је питање о томе како су се могле и даље издавати догичном органу књижице за наплату овога прихода, кад исти није предао благајници приход наплаћен по рачије предатим му књижицама.

Одборник г. Ђорђе Пешровић изјављује, да је суд све књижице за наплату свију општ. прихода предао благајнику трошаринском на руковање, који не прима приход који се наплаћује по истим књижицама за рачун општине. С тога налази да је надзорник мерача био дужан да води рачуна о томе како мерачи наплаћују, и предају приход од мерине.

Одборник г. Јован Смедеревац чуди се какви су разлози руководили суд, да благајнику трошаринском предаје на руковање и књижице по којима се наплаћују општ. приходи.

Одборник г. Коста Др. Ризнић чуди се такође оваквој радњи суда па пита како је то урађено решењем или не? Ако је решењем онда, је ли то познато и управнику трошарине као шефу трошаринског особља. И ако му је над-

зорник општ. мерача пријатељ тражи да се извиди има ли до истог кривице или не, па ако има онда да се према истом према величини кривице поступи по закону. Кад благајник трошарине издаје ове књижице, онда води ли он рачуна је ли приход по раније издатим књижицама предат општ. благајници.

По допуштењу заступника председника општине управник трошарине и главни књиговођа објаснили су како су ове књижице и зашто предате на руковање трошаринском благајнику.

Одборник г. Ђорђе Жечковић предлаже, да ову ствар извиди комисија од три лица.

Одборници г. г. С. Азријел и Ђорђе Пешровић траже да се ова ствар упути на извиђај догичној одборској секцији.

Одборник г. Јован Смедеревац предлаже да се избере комисија, која ће прописати, како да се рукује са књижицама како онима по којима се наплаћују општински тако и онима по којима се наплаћују трошарински приходи.

Одборник г. Коста Др. Ризнић налази, да је овим пребачајем књижица по којима се наплаћују општ. приходи на руковање трошаринском благајнику створена неправилност коју треба одмах отклонити тако да се исте књижице врате где су и биле или да се стави у дужност управнику трошарине да води рачуна о руковању истима. Не може да криви благајника трошарине за ову неисправност мерача Ђорђевића, јер је истом набачена једна дужност, да издаје ове књижице, а међу тим, пошто не прима приход по истима наплаћен одузета му је могућност да контролише, предаје ли се наплаћени новац на време општ. благајници или не. Предлаже да се књижице по којима се наплаћује општ. приход одузму од благајника трошарине и врате где су пре тога биле.

Одборник г. Ђорђе Пешровић изјављује, да је приликом прегледа књижица, по којима се наплаћују општ. и трошарински приходи нађено, да су исте без сувог жига и без оверења кмета. Да је књижица за наплату колеске таксе у управи трошаринској потписивао један позорник. Налази, да и ако се ово стање прекине ипак општ. суд треба да води рачуна о томе кога у службу прима, а не да се у службу примају такви чиновници и службеници који ће оно што одборници чувају расипати. Иначе ће и он и остали одборници дићи руке од општ. ствари и гледати своја посла.

По саслушању свега тога, — одбор је решио:

Да се умоле одборске секције за благајницу и књиговодство и трошарину, да извиде како се сада рукује са књижицама за наплату како општинских тако и трошаринских прихода и да пропишу начин како ће се са истим књижицама у будуће руковати с тим, да се књижице за наплату општ. прихода одмах одузму са руковања од благајника општ. трошарине.

V

По прочитању акта Управе града Београда и њених одељака АБр. 164, 187, 209, 213, 261, 313, 325, 329 и 332, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да су му непознати: Аранђел Јовановић, бив. практикант, Милан Радивојевић, бив. књиговођа, Милан Радивојевић, бив. коресподент, Василија жена Косте Павловића, овд. жељезничара, Тодор Милановић, крижач дувана, Љубомир Николић, бив. кафеџија, Ернест Траутман, калфа столарски, Никола Бранковић, овд. писар, Аврам Трајковић, млекација и Алекса Тодоровић, царински стражар; да су доброг владања и доброг имовног стања: Др. Влада Марковић, секретар мин. финансија и Михајло Стојковић, овд. хлеббар и да су доброг владања и средњег имовног стања: Илија Церовић, књиговођа дуванџијске задруге и Андреја Бихеле, овд. пушкар.

VI

Заслушаник председника општине износи одбору на мишљење молбе Јована Д. Срезејевића, бабаљина, Лепосаве Лавренски и Лепосаве В. Стојановића, којима траже уверења о породичном односу.

По прочитању тих молби Ст.Бр. 88, 89 и 118, — одбор је изјавио мишљење:

Да се молиоцима могу дати тражена уверења о породичном односу.

VII

По прочитању акта старешине цркве Св. Николе на новом гробљу АБр. 11782/902, — одбор је решио:

Да тутори цркве Св. Николе на новом гробљу за 1903 годину буду и то: главни Живко Тодоровић, овд. трговац, а спомоћни Тодор Каменовић, овд. кафеџија и Панта Миљковић, овд. земљоделац.

ПОДЛИСТАК

ЖИВОТ И ВЛАДАВИНА
СТЕВАНА ДЕЧАНСКОГА

НАПИСАО

МИЛОШ Л. ЗЕЧЕВИЋ

(9)

Није могло проћи без икакве жртве, а да се из онаког положаја изиде. Није краљ Милутин могао сачувати Стевана потпуно здрава и читава, а да задовољи тежње Драгутинове. Па најзад није се Милутин смео поуздати у тако дрско лукавство — да Стевану веже здраве очи и да га пошаље у Цариград; могао је Драгутин тражити стварна доказа да је Милутин доиста онако учинио, како је обећао можда да ће од Стевана учинити, — могао је тражити да својим очима види ослепљена Стевана. Шта је онда Милутин морао урадити? Он се тада по свој прилици досетио да Стевана осуди на казну која је скоро исто тако оштра као и сама смрт, али је у себи мислио да се та казна изврши тек привидно, и стога је у том случају ослепљење над Стеваном поверио највернијим својим људима,¹ са налогом да

¹ Тако се уосталом и у родослову каже: „...посла са благочестивим краљем некотроне възлюбљенихъ своихъ, и њмше и ослѣпише и.“ Дан., Животи стр. 126.

VIII

По прочитању молбе г. Боже С. Живковића, овд. индустријалца, АБр. 10343/902 због регулације и извешћа грађев. одељења АБр. 226 по истом предмету, — одбор је решио:

Овлашћује се председништво да са молиоцем ступи у погодбу о цени земљишта које му се има одузети за регулацију охридске улице па о постигнутом резултату поднесе извешће одбору.

Примедба. Седници кад је ова одлука донесена није присуствовао одборник г. Божа С. Живковић, као интересован.

IX

Заслушаник председника општине извештава одбор, да је ужи одбор одређен решењем одбора од 27 новембра 1902 г. АБр. 10944 за споразум за равнање са г. Димитријем Ђирковићем, овд. трговцем, по спору његовом противу београдске општине, због накнаде, постигао споразум у следећем: да општина београдска плати тужиоцу г. Ђирковићу шеснаест хиљада динара у сребру у име накнаде и свију осталих такса и трошкова с тим да г. Ђирковић нема ништа више од општине потраживати.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Да се по спору г. Димитрија Ђирковића, овд. трговца, који је повео код првостепеног суда за варош Београд противу београдске општине за накнаду вредности барака на пијаци зелени венац и накнаду за неживање капитала уложеног у подизање истих барака, закључи код истог суда са тужиоцем поравнање тако да београдска општина плати тужиоцу шеснаест хиљада динара у сребру на име свију тражених накнада и такса и трошкова с тим, да тужилац нема права ништа више да тражи по томе спору од београдске општине.

Поравнање ово да закључи општ. пуномоћник са тужиоцем кад ово решење извршним постане. Да се горња сума у шеснаест хиљада динара исплати г. Дими-

се казна не изврши потпуно, него тако да рана може лако преболети.¹ Па тако је и урађено; Стевану су само повређене очи, али је наскоро, док је био у Цариграду, рана преболела, и он је онет могао гледати.²

¹ Може се рећи: откуд су они који су имали да ослепе Стевана знали на који ће начин то да изврше па да не буде опасних последица по вид Стеванов. То није у ствари ништа необично; у средњем веку тако је кажњавање било врло често, оно се најчешће вршило над људима из трећег staleжа, и извршиоцима таквих казни могао је то бити занат који су они потпуно разумевали; па није немогуће да су знали у којој мери казну треба извршити, па да кажњени временом опет оздраве. — Има података који би могли сведочити да је и у оно време а нарочито после повратка Стеванова из Цариграда било мишљења као да је Милутина била Симонида наговорила да Стевана ослепи (Micha Madius, Historia etc. Schwandtner, Scriptores, tom. III, p. 643.; Цамблук у „Гласнику“ XI стр. 45.), тако и да је ту било неке преваре. Тако Буркард око 1332 год. пише: „За тога Стевана нареди отац му да му се ископају очи, и да се протера у Цариград, заједно са своја два сина. И пошто извршише казне, поткупљен новцем, не пусти пламен правце у зеницу, како је био отац наредио и заповедио, вид му је и потом, и ако не потпуно, одржан у приличном стању помоћу лекарија које је на очи метао. Али докле му је год отац живео, он је настојао да се то држи у тајности, тако да је својом властитом руком удавио свога рођеног сина, што је чуо да је по бистрини својој он то опазио, а поплашио се да се тим путем не би тајна како год проказала и прочула.“ („Годишњица“ XIV, стр. 25.). Ако се пажљиво пратило шта је о овим догађајима напред речено, лако се може увидети да ово лако може бити народно причање чији је смисао у неким појединостима изврнут.

² Писац Стеванове биографије у родослову каже да Стевану није сасвим уништен вид: „Тамо бо њште пѣше въ роукоу своєюу прозрѣоумѣ (се. цар Андроник II), ико не до конца видѣние очию отъето имоу бысть по благоволенію божию.“ (Дан., Животи, стр. 168.).

трију Ђирковићу по добивеном за то надлежном одобрењу на терет општинске готовине.

X

На предлог општинског суда АБр. 278, — одбор је решио:

Одобрава се општинском суду да може у овој години утрошати из општинске касе суму од шеснаест хиљада динара у сребру на исплату последње десетине куповне цене у четрнаест хиљада динара у злату јахте „Драга“ коју је београдска општина предала Њиховим Величанствима Краљу Александру I и Краљици Драги, као свадбени поклон.

Издатак овај да се учини по добивеном за то надлежном одобрењу а на терет општинске готовине.

XI

По прочитању извешћа економног одељења АБр. 266, о држаној четвртој лицитацији за уступање у концесију права на пражњење нужника и помијара, као и по прочитању понуде Димитрија Стојановића, овд. концесионара, АБр. 265, којом тражи да му се исто право уступи у концесију, — одбор је решио:

Да се право пражњења нужника и помијара у рејону и атару београдске општине уступи у концесију Димитрију Стојановићу, овд. концесионару, за време од дана кад ово решење извршним постане па до првог јануара хиљаду девет стотина шесте године, а ако би се канализација вароши пре или у току трајања ове концесије извршила онда концесија ова да престане и концесионар да нема права да тражи од општине никакву накнаду, а под прописаним условима од 9 децембра 1902 г. АБр. 11713 за издавање у концесију овога права, с тим, да концесионар има права да за пражњење нужника и помијара наплаћује таксу у шест динара по кубноме метру или тридесет пара динарских од акова.

Оваком мишљењу противиле би се у неколико речи самога Стевана у његовим повељама, у којима он сам тврди да је он био ослепљен.¹ Кад се пажљиво прочита то Стеваново казивање, запазиће се како он не говори тако живо о тој својој несрећи, колико о оним злим људима који су његова оца на тај поступак навели. Стога мислим да је Стевану причање да је био ослепљен служило једино ради тога да истакне пакост својих непријатеља, да би после могао казати како им је све било залуду јер је њега бог чувао.

¹ „Тамо оубо живнуоу ми въ любви родительској, — вели се у дечанској хрисовуљи — и въ слави земљној веселенію ми се всегда, нь злыи ѡкални дѣловѣ, ис-прѣва ненавидеи рода чловѣчскаго, възбѣивъ и братію продати прѣкраснаго Иѡсѣфа, брата своѣго и выложивъ прѣдатељу Иудѣ въ срѣдце прѣдати господѣ своего на пропетіе; забывъ всѣа блага оучениа и наслаждениа, ихже наслади се отъ оучитѣли своего съ светыми апостоли, тѣжде и зде въселенсе въ злонравіе и зломыслинне чловѣкыи, ихже въспитѣше светыи ролителии краљевства ми съ любовію срѣдца ико братію и чѣда, иже оставльше бога и великоюу любовь нашоу забывше начеше по малому смѣти злыи пѣвѣды междоу мноу и родителемъ краљевства ми, намъ различновѣрныи съ лѣстію пѣвѣюще се горьшии и ѡканѣнѣи невѣрныиъ звыше се, иже поревновавыше моѣмоу доброму житію свѣщаниемъ злымъ и неподобнымъ наведоше нго на таковое дѣло страшное и неподобное, ико неудобъ слышати ни въ оумѣ чловѣкомъ въмѣнѣти, створише ѡ мнѣ, иже створише, и послушавъ ихъ въ скорѣи свѣта очію моєюу лиши ме, не потрѣпѣвъ ни испытавъ истинныи ни расоудивъ испѣтнѣо соуда, ико соудѣ божи иет; и иже къ сеому и въ заточеніе выдѣсть ме, и съ чѣды моими прѣдати ме дрѣжати въ Константинѣ градѣ цароу Андроникоу, рекше, ико по семь не ивѣти се имени моѣмоу ни чѣдомъ моимъ ни видѣти земліе отъчѣствіа моѣго.“ Monum. Serbica, 89—90; „Гласник“ кн. XLIX, 1881, стр. 361.

XII

Заступник председника општине извештава одбор, да је на дневном реду избор благајника општинске трошарине.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Да ужи одбор у који да уђу одборници г. г. Манојло Клидис, Божа С. Живковић, Коста Др. Ризнић и Соломон Азријел оцене добивене пријаве за благајника општинске трошарине и о извршењу тога поднесе одбору извешће.

XIII

Заступник председника општине извештава одбор, да је на дневном реду избор шефа катастарског одсека општ. грађевинског одељења.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Да ужи одбор у који да уђу одборници г. г. Јован Смедеревац, Милан Капетановић, Милан О. Петровић и Коста Др. Ризнић, оцене добивене пријаве за шефа катастарског одсека општ. грађевинског одељења, па о извршењу тога поднесе извешће.

XIV

Заступник председника општине извештава одбор, да ће се на дан 29 јануара тек. године путем јавне лицитације продавати имање Атанасија Ђ. Кумануди, овл. трговца, које постоји у улици царинско пристаниште бр. 14; како ће исто имање бити потребно општини за грађење кеја предлаже, да и београдска општина учествује на лицитацији за продају овога имања.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Да и београдска општина учествује на лицитацији овога имања а да се оцени која да се за исто даде од стране београдске општине споразумеју заступник председника општине и одборници г. г. Раденко Драговић и Димитрије Наумовић.

РЕДОВНИ САСТАНАЈ

21 јануара 1903 год.

Уторак

Председавао заступник председника београдске општине кмет г. Владимир Лаковић. Од одборника били: г. г. Петар Новаковић, Димитрије Наумовић, Св. Јанковић, Јов. Смедеревац, Никола И. Димитријевић, Богоје Јовановић, Лазар Матић, А. Н. Кривошеја, Љуба Дојчиновић, Т. Цинцар-Јанковић, Дамњан Стојковић, Ђорђе Н. Петровић, Р. Драговић, К. Н. Лазаревић, У. Благојевић, Др. Јов. Данић, М. Капетановић, Д. Тадић, Ј. Константиновић, Милош Валожкић, В. С. Живковић, Мих. М. Ђорђевић, К. Теодосијевић, М. Ђ. Клидис, А. Ј. Аксентијевић, Др. Радоновић.

Деловој, Мих. М. Марјановић.

I

Прочитан је записник одлука седнице држане 10 јануара тек. год. и примљен без измена.

II

Одборник г. Јован Смедеревац изјављује, да је одбор у прошлој седници решио, да се умоле г. г. министри унутрашњих дела и грађевина, да не допусте да се зграде болнице „Краљице Драге“ вежу са општинским каналом који се излива у бару „Венецију“, јер би то било штетно по здравље грађанства. Да је како је приватно извешћен г. министар грађевина обуставио даљи рад на томе да се зграде поменутих болнице вежују са означеним општ. каналом.

Захваљује г. министру грађевина, што је ово учинио. Налази да општински одбор не треба с тиме да се задовољи, већ да треба да се обрати лекарском друштву и санитетском савету за мишљење о томе: може ли се и сме ли, с обзиром на то шта ће се из поменутих зграда спроводити у овај канал и с обзиром на то како ће последице отуда наступити по здравље грађанства, допустити ово спајање поменутих зграда са означеним општ. каналом.

Предлаже одбору, да изволе у том смислу донети формалну одлуку.

Заступник председника општине изјављује, да је општински суд у смислу одлуке општ. одбора донесене у прошлој седници по овој ствари, писао г. г. министру унутрашњих дела и грађевина, али да још од истих није добио никакав одговор.

Одборник г. Др. Јован Данић изјављује, да је управа болнице „Краљице Драге“ покушавала,

да чисти помијаре у зградама ове болнице са концесионарем, али, да се тиме апсолутно није могло ништа постићи, јер колико год је концесионар за ноћ изнео нечистоће толико је сутра дан исте придошло. Срећа је само то, што је било хладно време, иначе би било толико смрада, да се у околини не би могла сносити.

У свакој прилици кад је имао да да реч да ли се варошка нечистоћа може спроводити у Саву био је противан томе. Али пошто је овде неодољива сила, да се нечистоћа из ових зграда или сроведе у канал или да се болница „Краљице Драге“ затвори, а с обзиром и на то што би ово спровођење нечистоће из зграда исте болнице у канал било привремено док се не уведе канализација управа болнице решила је да се иста нечистоћа сроведе каналом у Саву. У противном изношење исте нечистоће стало би болницу годишње преко 30.000 динара, а ипак се не би ништа тиме постигло.

Одборник г. Јован Смедеревац чуђи се што одборник г. Данић овако говори. Он каже да се је решило, да се нечистоћа из ове болнице сроведе каналом у Саву за то што би болницу изношење нечистоће из исте са концесионарем стало преко 30000 динара годишње.

Кад један грађанин може да плати годишње по 700 динара за чишћење својих нужника и помија, онда зашто да болница „Краљице Драге“ не плаћа за пзнос нечистоће из њених зграда.

Сем тога не стоји да болница хоће ову нечистоћу да сроведе каналом у Саву, већ ју хоће као што је лицитацију држала да сроведе у општ. канал који се излива у Бару Венецију. А то је баш оно што је страшно и што се не сме допустити у интересу здравља београдског грађанства. Ако општина то не допусти а она то и не сме допустити онда ће се у толико пре доћи до канализације, јер се је овим потпуно очитовала потреба увођења што пре варошке канализације.

Са изложенога остаје при ранијем својем предлогу.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић изјављује, да је у прошлој седници био за то, да се болници допусти спровођење нечистоће кроз канал.

2. Ослепљеног Стевана — вели се у родослову — посла побожни краљ Урош (Милутин) заједно са његова два сина, Душаном и Душицом, у Цариград тасту своме цару Андронику.¹ Нажалост, о бављењу Стеванову у Цариграду имамо веома мало, и то у главном непоузданих, података. О томе како је Андроник дочекао Стевана, прича нам и родослов и Цамблак, али са знатном разликом; разлика у причању та два извора одговара управо разлици у времену кад је који писан. Али

¹ Дан., Животи краљева, стр. 126 и 163. „...И њеце к семоу и вь заточение вьдасть ме, — вели Стеван у својој дечанској хрисовуљи — и сь чеди моими прѣдати ме држати вь Константињ градѣ цароу Андронику, рекше, ико по семь не ивити се имени моемоу ни чедом моимь ни видѣти земље ѣтѣшствил моего.“ Monum. Serbica, p. 90. Гласник XLIX, стр. 361. Упореди Миха Мадѣја: „Stephanus filius regis Uroscii... in carceribus est detentus in partibus Romanie, volente Regina et consentione ipso Rege, excoecatus lumine occulorum“ (Schwandtner, Scriptores rerum Hungaricarum, vol. III, p. 646.). „Таже вѣт туду вь Константињ градѣ послаасть се, заточенъ бвѣ тако и сь двоими њего дѣтми“. Цамблак у „Гласнику“ XI, стр. 50. — Као што се из ових података може видети, Стеван је са децом својом (родослов и Цамблак веле са двоје деце — са два сина) послан у Цариград. Овде би требало видети шта се може из досад познатих података извести о породици Стевановој. Стеван је два пута жењен (о чему ће се доцније нарочито говорити), и данас се као поуздано зна да му је прва жена, Теодора, кћи бугарскога цара Смилца, родила Душана, будућег краља и првог цара српскога, а од друге да је добио сина Синишу (О Синиши види, иначе доста обичну, расправу од Р. Агатоновића „Цар Синиша Палеолог Немањин“). О другој деци Стевановој подаци су веома неодређени. По наведеном месту из родослова, могло би се рећи да је од прве жене имао и сина Душицу који је по причању Цамблакову (Гласник XI, стр. 59.) умро у Цариграду. Али је Руварац изнео мишљење да су речи „сѣ

се ни за једнога ни за другога не може рећи да је у свему поуздан, јер како се може рећи: откуд је Цамблак након седамдесет година после смрти Стевана Дечанскога могао знати шта је све са Стеваном у Цариграду било, тако се исто може рећи и за писца Стеванове биографије откуд је он могао знати како је Стеван проводио време у византској престоници. Али се мора напоменути да је писец Стеванове биографије у родослову био

двѣма синовама њего Душаномъ и Душицею“ доцније унесе у родослов („Стражилово“ за 1888 год. стр. 538.). Стога је ово навођење имена Стеванових синова непоуздано, и требало би га наново оверавати. Не треба ни помињати свакојаке комбинације Орбинија, Лукарића и Диканџа о именима „Душан“ и „Душица“; њихово умовање може нам данас изгледати и наивно. Говорећи о повратку Стеванову из Цариграда вели се у родослову: „И пришедьшоу семоу (реч је о Стевану) кь родителю сьемоу сь синомъ своимъ Душаномъ и сь њкотоороу малоеу чедию своихъ (Дан., Животи стр. 169.). Пошто не бих смео рећи да су и ове речи доцније дописане у родослов, мора се помислити да је Стеван био срећан у породу са првом женом својом. Али колико је било те деце, колико мушких а колико женских, како су се она звала и шта је са њима било, не зна се скоро ништа поуздано. Руварац је пронашао да је Дечански, сем Душана и Душице, имао још две ћерке: Лелку (Јелачу) која се била удала за Младена Ђорђевића, господара градова Клица и Скрадина, које је крајем 1355 године предала својом брату цару Душану, и Теодору која се била удала за Кесара Војина (Војихну). „Матица“ за 1868 год. стр. 435. О женама и деци Стевана Дечанскога писао је и мађарски историк Вертнер у својој студији „Die Königlichen Nemanjiden. Beiträge zur Kenntniss der ungarisch-serbischen Beziehungen.“ „Ungarische Revue“ за 1892 год. стр. 584—592.; али Вертнерова студија из 1892 године далеко у сваком погледу заостаје иза споменуте студије И. Рувараца „Краљице и Царице српске“, писане још 1868 године.

много обазривији од Цамблака; док је Цамблак гледао да исприча како је Стеван учинио сва добра дела која добар и побожан човек уопште може и треба да учини, докле је писац Стеванове биографије гледао да нам каже само оно што се у сваком случају може и мора десити са човеком који иде у туђ свет, не покушавајући да читаоце забавља непоузданим појединошћима.

Цамблак прича како је цар Андроник примио Стевана као правога сужња, затворио у манастир светога Пандократора (ово је Цамблаку дошло на ум јамачно отуда што је Дечански своју задужбину Дечане подигао у славу св. Пандократора — богу оцу), и никоме није допустио да се са њиме састаје, сем јединог игумана тога манастира. Стеван је у том манастиру живео као прави божји угодник и покојник: тешио се апостолским и пророчким речима, непрестано лијући сузе ради својих грехова и ради губитка вида. Сав се беше предао Богу, непрестано је бивао у манастиру на божјој служби, коју би увек одстојао до свршетка. У побожности је био претекао и саму манастирску братију. Његовој скромности и побожности дивљаху се и игуман и сви калуђери; његово милостиво и паћеничко срце придобило је све оне који око њега беху, и они су се трудили да тешпењем ублажавају горке

Остаје и сад при томе да болницу ваља помоћи ма којим начином само да се услед тога не мора затворити. Ваља се код болнице може удесити какав филтер за филтрирање нечистоће тако да филтрирана житка нечистоћа одлази каналом а остала нечистоћа да се износи са копсепонаром или снажује. Овом приликом хоће да замери општинској управи што је изношење нечистоће уступио у концесију једном лицу и с њим углавила цену за изношење нечистоће те ће услед тога и болницу изношење нечистоће а и приватне скупо стати, пошто нема конкуренције.

Не налази, да ће се канализација што скорје увести ако се болници ово спајање са каналом не допусти као што тврди одборник г. Смедеревац. Тражи да се макако изнађе начин да се болници помогне само да се иста не затвори.

Одборник г. Dr. Јован Данић благодари предговорницима на заузимању за санитарске ствари. Мисли да није пројектовано да се нечистоћа из ове болнице изведе каналом у бару Венецију, већ каналом непосредно у Саву.

Даље изјављује да овде није у питању издатак који би болница имала да чини годишње на избацавање нечистоће, већ је у питању то што се нечистоћа не може апсолутно на други начин износити до каналом у Саву.

Одборник г. Раденко Драговић изјављује, да су општ. канали у бари Венецији у које се слива већи део варошке нечистоће отворени и да ће грађани из околине баре Венеције бити принуђени да траже да се зло које их услед тога дави одклони, док међу тим сад се хоће у бару Венецију да спроведе и нечистоћа из болнице „Краљице Драге“. Ако је баш болници немогуће на други начин износити нечистоћу онда нека јој се допусти да ју спроводи каналом непосредно у Саву а да се сада постојећи општински канал, који се изливају у бару Венецију продуже до у Саву.

Одборник г. Милан Капешановић из говора предговорника види двоје: док одборник г. Јован Смедеревац тврди, да је пројектовано да се нечистоћа из ове болнице спроведе у општински канал, који се излива у бару Вене-

цију између Сарајевске улице и жељезничке станице, докле одборник г. Dr. Данић каже да је пројектовано, да се иста нечистоћа спроведе каналом непосредно у Саву. Ако стоји онако како наводи одборник г. Смедеревац он је за то да се то апсолутно ни под каквим погодбама не допусти. Може се болници, допустити да и то само течну нечистоћу спроведе каналом од затворених цеви непосредно у Саву.

Заступник председника општине позива шефа општ. лекара да обавести одбор о томе како је по тој ствари добио обавештење у санитарском одељењу мин. унутрашњих дела.

Шеф општинских лекара изјављује да је на томе месту добио следеће обавештење: да је недољива потреба, да се нечистоћа из ове болнице спроведе куда, јер се је копањем рупе нашло на слој иловаче који пропушта воду. Па како се у болници троши велика количина воде то се иста мора некуда одвести.

Доиста је било пројектовано да је нечистоћа из ове болнице спроводи у сред баре Венеције, али је на томе услед представке општ. суда обустављен сваки рад, док се не изнађе други начин за одвођење нечистоће. Начелник санитета изјавио је да би општ. одбор требао да изађе управи болнице на сусрет или да се изнађе начин за одвођење ове нечистоће у Саву, само да се болница не затвори, јер је она институт првенствено за грађане београдске.

Начин за то је сад, да се само течна нечистоћа дезинфикована са дваест процентним кречним песком спроведе каналом од затворених цеви непосредно у Саву.

Одборник г. Јован Смедеревац налази да овде има још и једна друга ствар, а на име, да је општина овој болници дала воду и да је ова расипна.

Одборник г. Dr. Јован Данић изјављује да болница плаћа утрошену воду као и остали,

Одборник г. Јован Смедеревац продужује говор и изјављује да му изгледа, да одборник г. Данић трди једно, а шеф општ. лекара да тврди друго. Налази да ће и ако се допусти болници спровођење нечистоће каналом непосредно у Саву ипак то бити опасно по здравље

грађанства, јер се тај канал неће изградити како треба. С тога је опет за то да се и ако се ово допусти тражи ипак мишљење од лекарског друштва и санитарског савета: може ли то бити безопасно.

Одборник г. Божка С. Живковић налази, да и ако је ова ствар врло важна да ипак о њој не треба водити толику дебату. Овде стоји алтернатива: или наћи начана, да болница нечистоћу из својих зграда куда безопасно по здравље грађанства спроведе, на пример каналом у Саву или је затворити. Ако се усвоји оно прво мора се веровати у знање меродавних фактора — лекара, јер се не може бити већи католик од пана. Чули смо да би одвођење нечистоће из ове болнице каналом у Саву било привремено и да је одборник г. Dr. Данић изјавио, да ни сам не би био за то, кад би то морало да буде на дуже време. Слаже се са предлогом одборника г. Канетановића, да се болници допусти да течну нечистоћу спроведе каналом од затворених цеви непосредно у Саву, а никако у бару „Венецију“.

Одборник г. Dr. Јован Данић изјављује, да је ова ствар тако хитне природе, да не може никако трпети одлагање и да се по истој не би могла сачекати она званична процедура да из надлежства у надлежство прелази. Кад је државном санитарету поверено да води бригу о здрављу свега грађанства Србије онда налази, да би ову ствар ваљало поверити санитарету а сигуран је да је санитарет не би решио не водећи рачуна о здрављу београдског грађанства.

Одборник г. Милан Капешановић жали што овде мора да се сукоби у мишљењу са предговорником. Не може допустити никако да се нечистоћа из болнице „Краљице Драге“ спроведе каналом у бару „Венецију“ између Сарајевске улице и жељезничке станице и пре би дао оставку него што би за то гласао, јер сматра да би у том случају ако би за то гласао радио противно заклетви, коју је на одборничку дужност положио, а сматра да кад би се санитарету оставило да то питање расправи, да би могло и то бити да се поменула нечистоћа на означено место излива, као што је већ и било пројектовано

дане овоме невољнику. Његове побожне и слатке речи примамљивале су свакога и увек су се скупљали око њега као око апостола, и многе корисне поуке слушали у његовим лепим и побожним беседама. Стеванова се побожност рашчује по Цариграду, па то дозна и цар Андроник и призове га к себи. Тада је Стеван саветовао Андронику да протера из своје царевине све јеретичке секте, којих је тада у Византији било веома много.¹

Нешто озбиљније и природније описује се у родослову Стеванов одлазак у Цариград и његов живот тамо. У родослову се прича да је Андроник дочекао Стевана сасвим лепо, одредио њему и његовим двама синовима за боравиште једну царску палату, и заповедио да му се прибавља све што му је потребно. Разуме се да ни писац Стеванове биографије у родослову не заборавља душевни живот Стеванов, те се и ту прича како се Стеван гушио у сузама жалећи на свој поступак и што је удаљен од своје домовине. За Србијом и за својим родитељем — вели се у родослову — Стеван је толико жалио, да је волео умрети него ли живети тако удаљен од њих. „Па ипак овај христољубиви муж, — каже се у родослову даље — лишен не само толике славе него

и вида очију својих, нити клону нити похули на Бога, него све трпљаше, захваљујући Богу за све што му се догодило знајући да је то све од њега (од Бога). Побожни пак васеленски цар Андроник, доиста прави цар милости, не презре овога јуношу, и не хте му увећавати патњу; видећи да му је и оволико невоље доста, тешио га је и тако му олакшаваше паћенички живот његов.“¹

Сем наведенога Цамблакова причања и овога што је у родослову, нема више никаквих података о животу Стеванову у Цариграду. Ваља напоменути да се о бављењу Стеванову у Цариграду не налази никакав податак ни у једном од до данас познатих византиских извора. Откуда је то, данас је веома тешко погодити, само је чудновато да Григора, који је у то доба био већ младић (1314 било му је 19 година), није о томе ништа забележио, и ако је Стеванов долазак у Цариград морао обратити на се пажњу велике већине ондашњих радозналих Цариграђана; јер није то ситна ствар за цариградски свет кад се чује да у близини има један краљ хришћански, који је свога рођеног сина ослепио и послао к њима.

3. Узгред ваља напоменути да и то што је Стеван послан у Цариград са сво-

јом децом, од којих ни једно тада није било старије од пет година,¹ а јамачно и са женом (јер би тешко послали без мајке нејаку децу), доказује да Стеван није послан у Цариград у сужањство, него да је просто удаљен из Србије како се због њега не би заметала нова политичка питања и стварале нове трзавице. Бавећи се пак у Цариграду, Стеван се свакојачко није само Богу молио у манастиру да му опрости дотадашње грехове, већ је морао обратити пажњу на живот у томе бурном царском граду који је својим навикама и својом културом запајао ондашњи свет доста нашироко на све стране. Догађаји који су се у оно доба одигравали и на Балкану и у Малој Азији, тичали су се поглавито Византије и њеног опстанка, и све је то у Цариграду чинило жив утисак и узбуђивало тамошњи свет. Стеван је могао тада још у Цариграду видети оне Турке, који жељно тада погледаху на Златни Рог и који ће мало времена после његове смрти походити и његов завичај. Он је могао на месту посматрати политику превртљивог и безобзирног цара Андроника, и упознати навике и начела византиског двора. Око је младога Душана свакојачко опајало спољашњи сјај и богатство многољудне пре-

¹ Гласник XI, (1859) стр. 50—60.

¹ Дан., Животи краљева, стр. 163—164.

¹ Душан је био најстарији и родио се 1309 године. Види „Годишњица“ III (1879) стр. 388—390.

како тврди одборник г. Смедеревац. Требало је ову незгоду као што ју је он предвидео, предвидети приликом подизања самих зграда и још тада постарати се да до овога не дође. Требало је удесити код зграда ове болнице једно место на коме би се скупљала чврста нечистоћа, а течну нечистоћу дезинфиковану спровести каналом од затворених цеви непосредно у Саву.

Одборник г. Димитрије Тадић, такође је одсудно противан, да се нечистоћа из ове болнице спроведе каналом у бару Венецију.

Одборник г. Урош Благојевић такође је противан да се ова нечистоћа слива у бару Венецију. Пре би пристао да се пета болница затвори него да се нечистоћа из исте слива у бару Венецију, јер ако би се ово последње допустило значило би зарад 1000 болесних ставити на коцку здравље 65000 здравих лица.

Одборник г. Јован Смедеревац изјављује, да има срастава да се чврста нечистоћа скупља и сагорева, а течна одводи у Саву. Ну управа болнице није хтела да се потруди па да тако уради већ је као што је пројектовано хтела како чврсту тако и течну нечистоћу да спроведе каналом у бару Венецију, а да би то било посве убитачно по здравље грађанства у то је сваки убеђен. Опет је зато да се по овоме предмету изиште мишљење лекарског друштва и Санитетског Савета.

Одборник г. Тсма Цинцар-Јанковић изјављује, да му изгледа да одборник г. Смедеревац хоће овде да извојује неку победу над санитетом а завођењем одборника. Налази да је о овој ствари довољно дебатовано и да је већ треба једном решити, а не допустити да се инжењери и лекари одборници препиру преко осталих одборника не инжењера и не лекара.

Заступник председника општине објашњава поводом чега је ова ствар изашла пред одбор и шта је постој до сада урађено.

По саслушању свега тога, — одбор је решио:

Да се допусти болници „Краљице Драге“ да може и то само течну нечистоћу дезинфиковану двадесет процентним кречним млеком спровести каналом од за-

творених цева непосредно најкраћим путем у Саву.

III

Одборник г. Никола Димитријевић пита председништво: је су ли још у важности прописи закона о општинама по којима се државни надзор простире на послове општинске власти који превазилазе самоуправни делокруг њен. И ако су исти прописи још у важности онда по коме се праву Управа града Београда појављује као надзорна власт на београдском општинском и по коме праву узима на себе власт која је општ. суду додељена законом о општинама.

Заступник председника општине изјављује да је Управа града Београда у погледу вршења санитетско полицијске ревизије дошла у сукоб са општ. судом и да је овај поводом тога учинио представку господину министру унутрашњих дела и тражио формално решење, да би исти сукоб расправио према одредбама постојећег закона, — одбор је примио к знању ове изјаве.

IV

По прочитању акта Управе града Београда Абр. 398, 399, 520, 526, 603, 604, 605, 607, 051 и 520, акта иследног судије првост. суда за град Београд Абр. 674 и акта начелника ср. кључког Абр. 487, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да су доброг владања и доброг имовног стања: Владимир Цонић шеф админ. одсека царинске управе и Милош Туцаковић, директор Трг. Банке; да је доброг владања и средњег имовног стања г. Петар Јоцковић штампар и да су му непознати: Глиша Лилић, б. келнер, Сима Борачки крманоп, Живко Игњатовић, зв. „Ђора“ Петар Крунић, кочијаш, Марко Марковић, Милосав Михаиловић б. разносач новина, Радован Татић, бравар, Марко Стефановић, чиновник, Милан Јанковић, Селимир Јанковић, месарски момци, Милорад Манојловић, писар, и Аврам Албахари, трг.

стонице византиске; још се тада у његову душу по свој прилици могла уселити мисао о нечему великоме и силноме, како у многеме не беше онда његова отаџбина. Детињска душа веома лако подлеже утисцима споља; они, особито ако су врло јаки, дају тон свему његову доцнијем животу. Тако је по свој прилици било и са Душаном. Помишљајући да ће доћи дан и час када ће он сести на престо свога деде, он је можда још тада сањао о великој Србији уједињеној са Византијом, што је доцније, као што је познато, била његова најглавнија замисао; тада се још Душан могао у мислима својим називати аутократом Србије и Византије, како се доцније звао доиста.

Како се Стеван сматрао на цариградском двору, даје нам родослав нека обавештења. Он је становао у некој царској палати, имајући свега у изобиљу што му је за живот потребно. Цариградски је двор морао свакојако водити рачуна о сину једнога моћнога суседнога краља, који је још сродничким везама са њим. У Србији се пак Стеван није могао лако заборавити. Његове страшне муке давале су јамачно повода живом и по свој прилици врло разноликом причању. Ко може замислити све начине на које се у оно доба ширила по народу прича о ослепењу и прогонству из Србије сина краља Милутина и наслед-

ника краљевског престола? Па онда ту су и политичка начела и Стеванових присталица и противника. Док су први сањали о његову повратку из Цариграда, дотле су други свим начинима гледали да то омету. Питање је о Стевању најјаче на видик избило када је краљ Драгутин издахнуо, и када се очекивало шта ће краљ Милутин урадити у питању о наслеђу краљевског престола; јер је то питање тада постало најзначајније у унутрашњем политичком животу српске краљевине.

3. Не зна се поуздано колико је Стеван пробавио у Цариграду. Према Цамблакову причању излази да је Стеван пробавио у Цариграду нешто више од седам година.¹ Неки Станислав, који је убрзо након велбушке битке писао пролог, каже да је Стеван провео у Цариграду седам година,² а тако се исто у мињеју Божицара Вуковића у служби Стевана Дечанскога, каже да је

¹ Гласник XI, стр. 57, 59, 60. Пет година након одласка у Цариград, Стевану се повратио вид (ор. cit. 57) и не много затим деси се да му умре млађи син (ор. cit. 59.), а две године затим Милутин се решава да поврати Стевана у Србију. Кад се све ово сабере, излази да се Стеван вратио у Србију у току осме године, откако је отишао у Цариград.

² Гласник XVI, (1863) стр. 34 и 35: „Азъ рабъ божи Станиславъ съвршихъ книга сиа въ дни прѣвсокааго краля Уроша Стефана њгоже штець вельки и посла въ грѣка, по седмихъ лѣтѣхъ извѣдѣ, и прѣвемъ краљство...“

V

Заступник председника општине износи одбору на мишљење молбе: Томаније Р. Богдановић, удове, Милеве Поповића, г. Николе И. Стаменковића, професора, Стојана Н. Лазића писара судског, Илије М. Димитријевића, трг., и Љубомира Ристића, таљ, којима траже уверења о породичном односу.

По прочитању тих молби СтБр. 3923/902, 176, 177, 179, 189 и 259 одбор је изјавио мишљење

Да се молиоцима може дати тражена уверења о породичном односу.

VI

По прочитању акта Управе града Београда Абр. 880. којим се тражи од општине мишљење може ли се примити под заштиту српских закона Радован Лалић, берберски калфа, према његовој молби, одбор је изјавио мишљење:

Да се Радован Лалић, берберски калфа може примити под заштиту српских закона ако томе не стоје на путу друге какве законске сметње.

VII

По прочитању решења општинског суда од 15 јануара ов. год. Абр. 454, о одређеној цени хлебу за другу половину месеца јануара ов. године, одбор је примио к знању са одобравањем ово решење општинског суда.

VIII

По прочитању молбе Алојза Новотног, кобасичара, Абр. 648, којом моли да му се враћа наплаћена аренда, на суве шунке и суво месо приликом извоза истих артикла у иностранство и по прочитању мишљења надзорника кланице по истом предмету Абр. 668, — одбор је решио:

Да се враћа аренда наплаћена на суво месо и шунке Алојзу Новотном оvd. кобасичару када месо и шунке извози у иностранство и то понето тежини у десет пара дин. по килограму с тим да извоз доказује оригиналном декларацијом и да паковању робе присуствује надзорник општ. кланице.

Стеван протеран у Цариград, и тамо „седмолѣтно прѣпровооди врѣме“.¹

Ковачевић је сматрао да је казивање Станислављево и Цамблаково тачно, и онда „узевши на ум свједоџбу Цамблакову да је краљица Симонида, маћеха Стеванова, посијала свађу између оца и сина: да је 1317 ишла у Солун, на погреб својој матери; да се после дуго устезала доћи у Србију“, итд. изводи с великом вероватноћом „да се буна Стеванова догодила у јесен 1310 (у јесен за то, што се о Никољу дне напунило пет година заточења), а Стеван повратио у Србију крајем 1317 (најдаље почетком 1318 године), док се Симонида бавила у Солуну одакле није могла смести пријатеље његове да му израде опроштај и повратак“.² То је мишљење Ковачевићево о повратку Стеванову остало у вредности и после, пошто се доказало да је Стеванова буна била после 1310 године. „Оно се налази у „Историји српскога народа“ од Љ. Ковачевића и Љ. Јовановића исказано овим речима: „1317 године умре царица Јерина, мајка Симонидина, те јој ова отиде на погреб. Сад настану властела и свештенство, да, кад, није ње, израде у Ми-

¹ Из „Годишњице“ III, стр. 388. Службу Дечанскоме написао је сам Цамблак. Šafarík, Památky, 1851, стр. 63.

² „Годишњица“ III, стр. 388—390.

IX

По прочитању молбе Гвоздена Николића овд. каф., АБр, 573, којом моли, да казну кријумчарску којом је осуђен од стране Управе трошарине плаћа у месечним ратама и по прочитању мишљења управе трошарине и општ. правозаступника, — одбор је решио:

Да се ова молба одбаци као противу закона и даље по закону поступи.

X

По прочитању молбе Јеремија Вељковића чистача, АБр. 197, којом моли да му се одобри 20 дана осуетва и по прочитању решења општ. суда којим му је одобрио на име тога осуетва 10 дана; одбор је решио:

Одобрава се молиоцу 20 — двадесет, дана осуетва, које ће му се рачунати од дана када је употребио већ одобрено му осуетво од стране суда.

XI

По прочитању молбе Ђорђа Б. Вељковића овд. АБр. 512 којом са разлога у истој изнесених моли да му се уступи пренос угља на беле воде пробирницу и малу црпку, под прописаним условима а по ценама изложеним у овој његовој молби. — одбор је решио:

Да се ова молба одбаци и остане приранијој одборској одлуци од 17. децембра 1902 г. АБр. 10754 којом је пренос угља и осталих водоводних потреба на означена места уступљен досањем закупцу Аранђелу Ж. Илићу, овд. економу.

XII

По прочитању молбе г-ђе Јелене Стокићке овд. АБр. 691, да јој општина даде 14.000 динара, да подигне кућу на спрат на Топличиним венцу, по постојећим законским прописима а да садању своју кућу постојећу на томе месту која је нивелацијом откопана и склона паду, поруши, — одбор је решио:

Да ужи одбор у који да уђу одборници г. г. Јован Смедеревац, Ми-

лутина опроштај сину Стевану. Њихово настојавање успе, и Стеван се са сином Душаном врати из Цариграда (где му је умро син Душица).¹

Овом се закључку могу изнети две замерке. Пре свега безразложно је одбачено причање Станислављево и Цамблаково да је Стеван у Цариграду провео седам година; а друго ипак Цамблакова мисао да је Симонида, или њена мати, имала утицај на догађај који се 1314 године десио са Стеваном, те отуда изводе да је повратак његов у Србију зависио од Симониде. Мало после ће бити речи о броју година Стеванова бављења у Цариграду који се налази код Станислава и Цамблака, а сад ће се нешто рећи о утицају Јеринином и Симонидом како на казну Стеванову тако и на повратак његов из Цариграда.

Кад је било речи о узроцима због којих је краљ Милутин ослепио и послао свога сина Стевана у Цариград, није се водило рачуна о утицају на то царице Јерине и кћери јој српске краљице Симониде, и ако је Симонида — тамо је споменуто — могла бити ако не у реду Стеванових непријатеља, а оно у реду

лан Капетановић и Коста Др. Ризнић, — ступи у ближи споразум и погодбу са г-ђом Стокићком.

XIII

Поводом тога што се често дешава, да се појављују тражења грађана накнаде штете која се њиховим имањима причини нивелисањем дотичне улице, а на предлог одборника г. Јована Смедереваца, — одбор је решио:

Да у будуће општински суд односно грађевинско одељење пре него приступи нивелисању које улице узме реч од грађана дотичне улице, да исти неће тражити никакву накнаду штете од општине која се евентуално нанесе регулисањем дотичне улице њиховом имању постојећем у тој улици пошто њиховим имањима нивелисањем дотичне улице скаче вредност.

Да грађани те своје изјаве прибележе код надлежног суда на дотично своје имање.

XIV

По прочитању молбе Марије Ивановића овд. АБр. 576, да јој се врати трошарина плаћена на масло, које је натраг вратила пошиљоцу, и по прочитању извешћа управе трошарине АБр. 576, — одбор је решио:

Да предходно Управа трошаринска извиди одкуда је разлика у тежини назначена у товарном листу и молби, па ако је грешка случајна, онда да се трошарина молићи врати из трошаринског прихода на име повраћаја истог, у противном да јој се врати трошарина на тридесет и шест килограма.

XV

По прочитању молбе Манојла Торбице, да му се врати трошарина на извезено пиво за Ниш и Шабац као и мишљења управе општ. трошарине по истом предмету АБр. 63, а на предлог одборника г. Томе Цинцар-Јанковића, — одбор је решио:

Да се умоли београдска царинарница да прегледа поднета документа и извести

оних који се нису у оне догађаје хтели мешати. И ако је још у почетку наглашено како су и наснове царице Јерине утицале на догађаје у 1313 и 1314 години, ипак из онога што се о тим догађајима на овоме месту казало, лако је увидети да наснове царице Јерине губе сваки значај од онога дана кад су се краљ Драгутин и краљ Милутин измирили; тада је царица Јерина могла видети, а несумњиво је и видела је, да од њених наснова на српскоме двору не може бити ништа. Отада се она оставила дотадашњег посла, и наставила у Солуну мирно живети, за што је најлепши доказ то што о њој Григора, од времена како јој се последњи син врати из Србије, ни речи више не казује, сем што укратко јавља о њеној смрти. Све оно што се после измирења између Драгутина и Милутина десио Јерине се није ништа тичало. Што се пак саме Симониде и њеног утицаја на догађаје са Стеваном тиче, мислим да на овоме месту о томе не би требало ни говорити. О томе је оставио помена, као што се из напред наведених података може видети први Миха Мадиде, који је своје белешке писао по свој прилици за владе Стевана Дечанскога, — па онда Цамблак, који је писао крајем XIV века. Али о томе не остави никака помена ни родослов, ни Буркард, од којих се први двапут враћа на ослеп-

општински суд, да ли је заиста извезено пиво, за које молилац тражи да му се трошарина врати па ако то буде, онда да се молиоцу врати трошарина на извезену количину пива, по одбитку 5% државног процента.

XVI

По прочитању акта управе општ. трошарине АБр. 56, којим спроводи молбу Жив. Јовановића овд. заступника јагодинске пиваре, да му се врати трошарина на извезено пиво у 60·25 дин. — одбор је решио:

Да се молиоцу на извезено пиво врати трошарина у шесет динара и двадесет и пет пара дин. а из прихода трошаринског као повраћај истог.

XVII

Поводом питања о повраћају трошарине на извезено пиће одборник г. Тома Цинцар-Јанковић предлаже да се саопшти трговцима пића да у будуће при увозу увек пријаве количину пића које ће извести, јер ће им се само у том случају моћи да враћа трошарина на извезено пиће дакле ако су исто при увозу пријавили за извоз.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Да се усвоји овај предлог одборника г. Цинцар-Јанковића.

XVIII

По прочитању извешћа грађевинског одељења о држаној лицитацији за набавку 900 куб. м. камена кречњака, за бацање у Саву, ради обезбеде обале, — одбор је решио:

Да се лифоровање (900) деветстотина кубних метара кречњака, уступи Аксентију Голубовићу, овд. камењару, по (6.49) шест динара и четрдесет девет пара динарских од кубног метра под прописаним погодбама.

Издатак на набаву овог камена у пет хиљада осам стотина четрдесет и један динар да се учини на терет општ. готовине по добивеном за то надлежном одобрењу.

љење Стеваново, па ниједаред ничим не наговештава да је то све потекло од Симониде, нити да она у томе има кака било утицаја. То је већ довољно па да се с правом може посумњати у причу како је Симонида наговорила Милутина да ослепи Стевана и пошаље у Цариград. Па откуда онда — може се справом питати — да се о тој причи налази помена скоро у исто време када се поменути догађај десио? На то питање може се овако одговорити.

Напред је на једном месту напоменуто на који је начин Миха Мадиде писао своје белешке; речено је да су то гласови онаки каки су, већином кроз уста народна, допирали у далматинско приморје, где их је Миха Мадиде хватао и записивао.¹ Тако је исто напоменуто како је по свој прилици кружило по народу мишљење о политици краља Милутина према Византији; напоменуто је како је шири круг српске властеле и српског свештенство био уверен да је обрту у државној политици краља Милутина узрок краљица Симонида, и да је она, као тужинка, творац свега зла које је отуда настало.

(Наставиће се)

¹ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Историја српског народа за средње школе. II издање, 1895-6 стр. 105. Ваља напоменути да је у овој историји година Стеванове буне тачно означена, — стављена је у 1314 годину.

¹ Види стр. 30. ове књиге и нап. 1.

XIX

На предлог општинског суда АБр. 552, — одбор је решио:

Одобрава се општинском суду, да може у овој години утрошити суму од шест стотина динара на довођење у исправност општинских коморских кола. Издатак овај, да падне на терет партије на ванредне и непредвиђене потребе.

XX

Одборник г. Борђе Петровић, тражи да се у одбору прочита представка одбора грађана са Савинца, која се односи на варошки и трошарински рејон.

Заслушаник председника општине изјављује, да иста није на дневном реду, а да ће ово тражење одборника г. Петровића ставити на дневни ред за идућу седницу.

Одбор је примио к знању ове изјаве.

О Б Ј А В А

Суд општине београдске на основу наређења VII пуков. окр. команде од 26 фебруара 1903 г. Бр. 2485 саопштава ради знања грађанима београдским — а нарочито онима који коње држе, или су у обавези да их имају — следећу наредбу, која гласи:

Наредба бр. 20

КОМАНДАНТА ДУНАВ. ДИВИЗ. ОБЛАСТИ

26 фебруара 1903 год., Београд

I

Командант VIII пуков. окруж. команде актом № 1626 од 3 овог месеца доставио ми је:

1. Да је обвезник Максим Марковић из села Раље, среза подунавског, окр. смедеревског, продао своју кобилу, која је била жигосана са жигом „**И**“ без одобрења команданта пуков. окр. а коју је давао као обвезник за двајесника артиљер. чете II позива народне војске.

Из прибављених података види се да је горе именовани Максим продао своју кобилу Драгутину Танасковићу, земљоделцу из села Петке 1 јула 1902 год.

Узет на одговор по овоме признаје да је кобилу продао без дозволе команданта а овај поступак правда тиме што је слабог стања, те није у стању да је даље држи и што кобила има ману да туче ногама.

2. Димитрије Николић, кмет општине раљске извршио је пренос сточног пасоша без дозволе команданта пуков. округа, тако: одобрио је обвезнику Максиму Марковићу да може продати своју кобилу.

Из прибављених података види се: да је кмет општине раљске Димитрије пренос пасоша извршио 1 јула 1902 год.

Узет на одговор по овоме признаје да је пренос пасоша извршио, а свој поступак правда тиме, што је држао да за продају не мора имати одобрење команданта пуков. округа.

Оваквим својим поступком и горе именовани обвезник Максим и кмет Димитрије учинили су кривицу, која је противна распису господина Министра војног АР. № 4101 од 8 августа 1901 год. а која је по закону кажњива — па с тога их на основу поменутог расписа и на основу чл. 72 одељ. III тачке 7 закона о „устројству војске“ казном са по 100 дин. у новцу у корист касе „Ремонтског фонда“.

II

Командант VIII пуков. окр. команде актом № 1704 од 4 овог месеца доставио ми је: да је обвезник Прока Игњатовић земљоделац из села Глибовца, среза јасеничког окр. смедеревског продао без дозволе команданта пуков. окр. команде своју кобилу, која је жигосана била са жигом „**К**“ и распоређена за 3-ћи ескадрон дивиз. коњице.

Из прибављених података види се да је горе именовани Прока продао своју кобилу на приплод држави а није тражио дозволу од команданта.

Узет на одговор по овоме признаје да је кобилу продао без дозволе, а свој поступак правда тиме што у место ове има другу.

Оваквим својим поступком горе именовани Прока учинио је кривицу која је противна распису господина министра војног АВ. № 4101 године, а која је по закону кажњива, па с тога га на основу чл. 72 одељка III тач. 7 закона о „устројству војске“ казни са 100 дин. у новцу у корист касе „Ремонтског фонда“.

III

Командант VIII пуков. округа актом № 1564 од 5. ов. мсс. доставио ми је следеће: да је обвезник Милија Михајловић из села Кушијева, среза моравског, окр. пожаревачког, продао свог коња без дозволе команданта пуков. округа а који је жигосан са жигом „**К**“ и уписан као обвезник коњаник за III позив народне војске.

Из прибављених података види се: да је именовани Милија продао коња децембра месеца пр. године Обраду Станимировићу, земљоделцу из Кушијева.

Узет на одговор признаје да је коња продао без одобрења пуков. команданта, а свој поступак правда тиме, што се оделио од задруге, те није у стању да држи коња.

Оваквим својим поступком горе именовани Милија учинио је кривицу, која је противна распису господина министра војног АР. № 4101 од 8 августа 1901 год. а која је по закону кажњива, па стога га на основу поменутог расписа, а на основу чл. 72 одељка III тач. 7. о „устројству војске“ казним са 100 дин. у новцу у корист касе „Ремонтског фонда“.

IV

Казне ове да командант изврши и о извршењу ме извести.

V

Наредба ова да се саопшти свима општинским властима а ове свима обвезницима на територији ове дивизије.

Командант, почасни ађутант Њ. В. Краља
пуковник

Дим. Николић с. р.

Од суда београдске општине 3 марта 1903 год. ОВБр. 545, Београд.

О Б Ј А В А

На основу решења суда општине београдске од 4 Марта ове год. држаће се јавна лицитација за набавку **3000 куб. метара ломљеног камена** и то у канцеларији грађев. одељ. општинског а на дан

11 марта ове год. од 10 сати пре подне до 12, када ће се и закључити.

Кауција је према закону о јавним грађевинама 2000 динара и то у готовом, вредећим државним папирима или интабулацији.

Предрачун и остала техничка и погодбена документа, изложени су сваког радног дана у поменутој канцеларији.

Позивају се предузимачи, који право имају, да пом. дана дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења општине вароши Београда 5, марта 1903 год. Г. № 770.

О Б Ј А В А

На основу решења суда општине београдске од 4 марта 1903 год. држаће се јавна лицитација за набавку **3000 куб. мет. колубарског или моравског песка** у канцеларији грађевинског одељења општинског на дан 12 марта ове год. од 10 сати пре подне до 12, када ће се и закључити.

Кауција је према закону о јавним грађевинама 1800 динара и то у готовом, вредећим државним папирима или интабулацији.

Предрачун и остала техничка и погодбена документа, изложени су сваког радног дана у поменутој канцеларији.

Позивају се предузимачи, који право имају, да пом. дана дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења општине вароши Београда, 5 марта 1903 год. Г. № 769.

О Б Ј А В А

На основу решења суда општине београдске од 6 марта ове год. држаће се јавна друга лицитација за намештање **180 ком. дрвених казука на обали савској и дунавској** у канцеларији грађевинског одељења општинског на дан 15 марта ове год. од 10 сати пре подне до 12, када ће се и закључити.

Кауција је према закону о јавним грађевинама 1000 динара и то у готовом, вредећим државним папирима или интабулацији.

План и предрачун и остала техничка и погодбена документа, изложени су сваког радног дана у поменутој канцеларији.

Позивају се предузимачи, који право имају, да пом. дана дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења општине вароши Београда, 7 марта 1903 год. Г. № 798.

О Б Ј А В А

На основу решења суда општине београдске од 3 марта ове год. држаће се јавна лицитација за **оправку зграде на новом гробљу** и то у канцеларији грађев. одељ. општинског а на дан 14 марта ове год. од 10 сати пре подне до 12, када ће се и закључити. Предрачунска је цена 2452.79 дин.

Кауција је према закону о јавним грађанима 250 динара и то у готовом, вредећим државним папирима или интабулацији.

План и предрачун и остала техничка и погодбена документа, изложена су сваког радног дана у поменутој канцеларији.

Позивају се предузимачи, који право имају, да пом. дан дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења општине вароши Београда, 5 марта 1903 год. ГЛЗ 741.

О Б Ј А В А

Економ. одељење општине београдске издаваће под закуп путем јавне усмене лицитације **месарске плацеве на краљевом тргу** којима рок закупа истиче 1-ог маја т. г.

Лицитација ће се држати у или пред кафаном „Македонија“ и то:

на дан 17 марта по подне плацева са горње стране од бр. I до бр. XII

на дан 18 марта по подне плацева са доње стране од бр. I до бр. XII.

Кауција се полаже у 200 дин. у новцу или у хартијама од вредности.

Лицитација почиње тачно у 2 сата по подне

Ближа извешћа и услови могу се видети у економном одељењу општине а и при лицитацији.

Од суда општине београдске 1 марта 1903 год. АБр. 2054, Београд.

О Г Л А С

Пошто је решењем господина министра финансија од 24 јануара 1903 год. ПБр. 150, раскинут уговор о закупу државног имања званог **царински обори** на друму топчидерском, до господарске механе, са досадашњим закупцем, то ће благајница Управе Београда, држати лицитацију **на дан 15 марта 1903 год.**, у кафани Браће Радојловића на великој пијаци, за давање под закуп овога државног добра од 1 јануара 1903 до 1 јануара 1906 год.

Услови овога закупа могу се видети сваког радног дана у благајници Управе Београда, а и на сам дан лицитације.

Кауција се полаже 12% од излицитиране цене закупа.

КБр. 973. Из канцеларије благајнице Управе Београда, 6 марта 1903., у Београду.

О Б Ј А В А

На дан 10-ог марта ове год. држаће се усмена лицитација пред или у кафани код „Спужа“ за давање под закуп **Дрварских плацева у бари Венецији** за време од 1-ог маја ове до 1-ог маја 1906-те год. под прописаним условима, и то означеног дана

пре подне

За плацеве I, II, IV, V, VI, VII и VIII

по подне

За плацеве IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV и XVI.

Кауција се полаже у 200 дин. у новцу или вредним хартијама.

Ближа извешћа и услови могу се видети у економном одељењу општине.

Од суда општине београдске 20 фебруара 1903 год. АБр. 1906, Београд.

Н А З Н А Њ Е

Ставља се до знања поштованом престовичком грађанству, да је по наредби више духовне власти, утврђен овакав ред вршења парастоса и помена на новом гробљу, пошто је до сада стално дежурство гробљанског свештеника укинута:

1, Сваког дана, за вршење помена на новом гробљу, дежура по један парохијски свештеник по распореду.

Дежурства на новом гробљу трају од 8—12 пре подне, и од 3 часа па до заласка сунчева, по подне.

2, Општи парастоси у месецима: октобру, новембру, децембру, јануару и фебруару врше се у 9 часова пре подне, а у осталим месецима у 8¹/₂ часова пр. подне, и то само у цркви у суботне дане.

3, Дежурни свештеник има искључиво право вршења помена.

4, У недељне и празничне дане не врше се парастоси ни у цркви ни на гробовима.

Из канцеларије проте града Београда, 22. јануара 1903 г. у Београду. ПБр. 74.

ЛИСТАК

СИРОТИЊСКИ ОДЕЉАК

I

У новембру месецу прошле године доведоше једног дечка у општину од 9—10 година; био је доста телесно развијен и бистар. Ево шта он сам о себи прича:

— Пре два дана дошао сам овде дађом из Шапца. Родом сам из *Брдарца* округа ваљевског и ванбрачно сам дете *Јелене Радојичићке* из истог места, а мени је име *Тихомир*. Мати ми је умрла пре седам година и како тамо нисам имао никога од рода, то сам прво живео код неког *Николе Лазика* из Брдарца а после код *Марка Нинковића* из Драгиња и напослетку код *Драгића Фраковића* из Бобовичка. Пре десетак дана зовну ме у општину Драгињску; ту ми кмет *Стићимир Андрић* и ћата *Никола* даду ово сиротно уверење и трошка један динар и упуте ме да преко Шапца дођем овде у Београд у Сиротињску школу. До Шапца путовао сам све пешке. У Шапцу седнем кришом у лађу, јер новаца нисам имао да платим за возњу, и допунујем у Београд. Истина, у путу тражили су ми да им платим лађу, али ја нисам имао да платим, као сиромаш, онда ме бесплатно и даље повезу, и доведу до Београда. —

Сад бих најволео да се упутим у Сиротињску школу, јер се немам где, нити коме у село враћати. Општина београдска није га могла примити.

Сиротињски Дом није га хтео примити и изгледало је, да ће ово дете протаћи, али се баш тада, нађе један грађанин београдски, који га прими и тако спасе да имамо једног доброг грађанина место препреденог коцкара. Сиротињски Дом требао би да постане Сиротињски Дом за целу земљу, па ту да се упућују сви сирочићи из целе земље, али да дотичне општине и плаћају за своју сирочад, као што закон наређује и као што београдска општина ради.

II

У половици новембра прошле године дође једна сиротна жена, удовица, из Ресњака (срез врачарски) с малим дететом у Државну болницу на лечење. Управа болнице упути акт Управи града Београда и затражи да се дете одвоји од мајке и даде коме другом на чување докле мајка болује. Управа града Београда упути налог општинском суду, да се ово дете даде неком на негу и чување, али општински суд одговори Управи, да општина нема буџетске могућности, да плаћа за издржавање деце других општина из Србије, већ само из Београда. На ову представку суда, Управа понова наложи суду да изврши њено наређење. Али суд одговори да ће општина извршити налог Управин, чим Управа каже из које ће се буџетске партије плаћати издржавање овог детета. После овог одговора, Управа је оставила општину на миру.

Ово није једна и једина ствар коју треба код нас што пре уредити. Надлежни би требали да се постарају да се закон о општинама врши потпуно у целој земљи те да толика сиротна деца и сирочад не пропадају.

III

Господине, има једна женска, што хоће, код вас, рече момак.

— Пусти је Вуле!

Улази једна малена, сува, коштувава женска прилика, обучена доста скромно. —

— Шта желите, упитах је ја?

— Молим Вас, господине; скоро сам родила дете, па не могу од њега ништа да радим. Зато вас молим, да ми дате једно општинско, па нешто од овога општинског детета, а нешто зарађује мој муж, па би лепо живели.

— А шта вам је муж, упитах је? —

— Он служи у једној кавани; има 12 дин. месечно и за дете би имали 20, па би нам било доста.

— Е, вала кад не тражите ништа више и и кад би вам то било доста да живите, онда ћу ти дати прво општинско дете које добијемо. Забележим где седи, и доиста у скоро је била прилика да сам реч испунио.

На ову сиротицу требало би многе наше даме да се угледају. Њој је доста, и она је задовољна да држи целу кућу, гледа мужа и двоје деце са цигло 32 дин. месечно, доиста леп пример скромности! —

(Наставиће се)

Нашим претплатницима

Молимо претплатнике нашега листа који нису за прошлу годину измирили претплату, да изволе исту што скорије измирити.

Претплату у Београду прима уредник, а иста се може положити и разносачима листа на признаницу његову.

Претплатници из унутрашњости могу положити претплату код поште.